

Ruský jazyk a literatura – navazující magisterské studium

Doporučená studijní literatura pro ústní zkoušku

I. Ruština (minimálně na úrovni C1 Evropského referenčního rámce pro jazyky)

UČEBNICE

BAUER, J. – MRÁZEK, R. – ŽAŽA, S.: Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy II. Skladba. Praha 1960, 1979.

DOLEŽELOVÁ, E.: Лекции по морфологии русского языка. Brno 2006.

FLÍDROVÁ, H. – ŽAŽA, S.: Синтаксис русского языка в сопоставлении с чешским. Olomouc 2005.

HAVRÁNEK, B. (red.): Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy I. Hláskosloví a tvarosloví. Praha 1960, 1976.

JELÍNEK, S. a kol.: Радуга по-новому. Plzeň 2011.

MISTROVÁ, V. – OGANESJANOVÁ, D. – TREGUBOVÁ, J.: Cvičebnice ruské gramatiky. Praha 2004.

TALICKAJA, J. – KORYČÁNKOVÁ, S.: Русская речь: Сценарии непринужденного общения. Brno 1993.

ŽAŽA, S. (red.): Morfologie ruštiny I–II. Brno 1996-1997.

БЕЛОШАПКОВА, В. А. (ред.): Современный русский язык. Москва 2003.

ГЛАЗУНОВА, О. И.: Грамматика русского языка в упражнениях и комментариях. Морфология. Санкт-Петербург 2003.

DALŠÍ LITERATURA

БЕЛИЧОВА, Н.: Nástin porovnávací morfologie spisovných jazyků slovanských. Praha 1998.

KUBÍK, M. – FORMANOVSKAJA, N. I.: Основы языкознания для русистов. Praha 1985.

KUBÍK, M. – KONDRAŠOV, N. A.: Русский язык глазами лингвиста-слависта. Praha 1977.

SVINCOVA, I. Ju.: Культура русской речи и практическая стилистика русского языка. Hradec Králové 2004.

БЕРНШТЕЙН, С. Б.: Очерк сравнительной грамматики славянских языков. Москва 1961.

БОНДАРКО, А. В.: Теория морфологических категорий и аспектологические исследования. Москва 2005.

ВАЛГИНА, Н. С. – РОЗЕНТАЛЬ, Д. Е. – ФОМИНА, М. И.: Современный русский язык. Москва 2001.

ГАСПАРОВ, Б. М.: Язык. Память. Образ: Лингвистика языкового существования. Москва 1996.

ГОЛУБ, И. Б.: Русский язык и культура речи. Москва 2001.

ГОРШКОВ, А. И.: История русского литературного языка. Москва 1965.

Единицы разных уровней грамматического строя языка и их взаимодействие. Москва 1969.

ИЛЬЕНКО, С. Г.: Синтаксические единицы в тексте. In: Ильенко С. Г.: Русистика: Избранные труды. Санкт-Петербург 2003.

МЕЧКОВСКАЯ, Н. Б.: Социальная лингвистика. Москва 1996.

НОРМАН, Б. Ю.: Лингвистическая прагматика. Минск 2009.

РОЗЕНТАЛЬ, Д. Е.: Практическая стилистика русского языка. Москва 1977

СУПРУН, А. Е. (ред.): Общее языкознание. Минск 1983.

ЧЕРНЯК, В. Д.: Синонимия в русском языке. Москва 2010.

ШВЕДОВА, Н. Ю. (ред.): Русская грамматика I–II. Москва 1980.

ШВЕДОВА, Н. Ю., ЛОПАТИН, В. В. (ред.): Русская грамматика. Изд. 2-е, исправленное. Москва 1990.

II. Jazykový systém súčasnej ruštiny

LITERATURA V ČEŠTINĚ A SLOVENŠTINĚ (viz také pod „Ruština“)

ĎUROVIČ, L.: Paradigmatika spisovnej ruštiny. Bratislava 1964, 1970.

LEŠKA, O.: Jazyk v strukturním pojetí. Kapitoly ze synchronní a diachronní analýzy ruštiny. Praha 2003.

LITERATURA V RUŠTINĚ

АВАНЕСОВ, Р. И.: Фонетика современного русского литературного языка. Москва 1956.

BARNETOVÁ, V. et alii: Русская грамматика 1, 2. Praha 1979.

ЗАЛИЗНЯК, А. А.: Русское именное словоизменение. Москва 1967.

ЗАЛИЗНЯК, А. А.: Грамматический словарь русского языка. Словоизменение. Москва 2003.

ИСАЧЕНКО, А. В.: Грамматический строй русского языка в сопоставлении с словацким.

Морфология 1, 2. Bratislava 1954, 1960, 1965; Москва 2003.

Каленчук, М. Л. – Касаткин, Л. Л. – Касаткина, Р. Ф.: Большой орфоэпический словарь русского языка. Литературное произношение и ударение начала XXI века: норма и ее варианты. Москва 2012.

Касаткин, Л. Л.: Фонетика современного русского литературного языка. Москва 2003.

КНЯЗЕВ, С. В. – ПОЖАРИЦКАЯ, С. К.: Современный русский литературный язык: фонетика, графика, орфография, орфоэпия. Москва 2005.

ПАНОВ, М. В.: Русская фонетика. Москва 1967.

СВЕТЛИК, Я.: Синтаксис русского языка в сопоставлении с словацким. Bratislava 1970, 1979.

ШАНСКИЙ, Н. М.: Лексикология современного русского языка. Москва 1964, 1972, 2007. ШВЕДОВА,

H. Ю. et alii: Грамматика современного русского литературного языка. Москва 1970. ЯНКО-ТРИНИЦКАЯ, Н. А.: Словообразование в современном русском языке. Москва 2001.

LITERATURA V DALŠÍCH JAZYCÍCH

GABKA, K. (Hrsg.): *Russische Sprache der Gegenwart 1. Einführung, Phonetik, Phonologie*. Leipzig 1987; 2. *Morphologie*. Leipzig 1988. 3. *Syntax*. Leipzig 1989.

GARDE, P.: *Grammaire russe 1. Phonologie – Morphologie*. Paris 1980. (Collection de grammaires de l'Institut d' Études slaves VII/1)

HALLE, M.: *The Sound Pattern of Russian. A Linguistic and Acoustic Investigation*. The Hague 1971. (Description and Analysis of Contemporary Standard Russian I)

LEHFELDT, W.: *Formenbildung des russischen Verbs – Versuch einer analytisch-synthetisch-funktionellen Beschreibung der Präsens- und der Präteritumflexion*. München 1978. (Slavistische Beiträge 124)

THELIN, N. B.: *Notes on General and Russian Morphology*. Uppsala 1975. (Studia Slavica Uppsaliensia 15)

THELIN, N. B.: *Towards a theory of verb stem formation and conjugation in modern Russian*. Stockholm 1975.

III. LITERATURA A KULTURA RUSKA

Otázka z literatury vychází ze seznamu přečtené literatury (beletrie a odborné literatury) z oblasti ruskojazyčného kulturního prostoru. Uchazeč by měl prokázat orientaci v dějinách ruské literatury, znalost literárních směrů a žánrů i literárněvědné terminologie. Budou-li v seznamu četby obsažena díla věnovaná ruskému myšlení, umění a kultuře, duchovnímu životu či jiné relevantní teoretické práce, může být otázka zaměřena také tímto směrem.

- LITERATURA V ČEŠTINĚ A SLOVENŠTINĚ

BACHTIN, M. M.: Dostojevskij umělec. K poetice prózy. Praha 1971. BACHTIN, M. M.: Román jako dialog. Praha 1980.

BĚLOŠEVSKÁ, L. (ed.): Duchovní proudy ruské a ukrajinské emigrace v Československé republice (1919–1939). Praha 1999.

BERĎAJEV, N. A.: Prameny a smysl ruského komunismu. Praha 2012. DOUBEK, V.: Česká politika a Rusko (1848–1914). Praha 2004.

DROZDA, M.: Narativní masky ruské prózy. Od Puškina k Bělému (kapitoly z historické poetiky). Praha 1990.

EAGLETON, T.: Úvod do literární teorie. Praha 2005.

EJCHENBAUM, B. M.: Jak je udělán Gogolův plášť a jiné studie. Praha 2012.

FEDOTOV, G.: Svatí staré Rusi. Červený Kostelec 2010.

GLANC, T. – KLEŇHOVÁ, J.: Lexikon ruských avantgard 20. století. Praha 1995.

GLANC, T.: Souostroví Rusko. Ikony postsovětské kultury. Praha 2011.

HARBULOVÁ, L.: Sibírský autonomizmus. Zdroje, prejavy, reflexie (1917–1939). Praha – Červený Kostelec 2010.

HLOUŠKOVÁ, K. – KOMENDOVÁ, J. – ŘOUTIL, M. – TÉRA, M. – VYDRA, Z.: Dějiny Ruska. Praha 2017.

CHAMBERLAINOVÁ, L.: Parník filozofů. Praha 2008.

JAKOBSON, R.: Poetická funkce. Jinočany 1995.

KOMENDOVÁ, J.: Světec a šaman. Kulturní kontexty ruské středověké legendy. Praha 2011. KŠICOVÁ, D.: Východoslovanské literatury v českém prostředí do vzniku ČSR. Brno 1997. KUBÍČEK, T.: Vypravěč. Kategorie narativní analýzy. Brno 2007.

KULEŠOV, V. I.: Dějiny ruské kritiky. Praha 1988.

Kulturní, duchovní a etnické kořeny Ruska: portréty. Červený Kostelec 2009. LÁŠEK, J. B.: Počátky křesťanství u východních Slovanů. Praha 1997. LICHAČOV, D. S.: Poetika staroruské literatury. Praha 1975.

LOTMAN, J. M.: Kultura a exploze. Brno 2013.

LOTMAN, J. M.: Štruktúra umeleckého textu. Bratislava 1990.

MATHAUSEROVÁ, S.: Cestami staletí. Systémové vztahy v dějinách ruské literatury. Praha 1990.

MATHAUSEROVÁ, S.: Povídky ze staré Rusi. Praha 1984.

MASARYK, T. G.: Rusko a Evropa. Studie o duchovních proudech v Rusku. 3 díly. Praha 1995.

MEŇ, P. A.: Ruská náboženská filozofia (prednášky). Bratislava 2005.

NYKL, H.: Náboženství v ruské kultuře. Červený Kostelec 2013.

PIPES, R.: Rusko za starého režimu. Praha 2004.

POZNER, V.: Moderní ruská literatura 1885–1932. Praha 1932.

PUTNA, M. C.: Rusko mimo Rusko. 1. díl, Dějiny a kultura ruské emigrace 1917–1991. Brno 1993.

PUTNA, M. C. – ZADRAŽILOVÁ, M.: Rusko mimo Rusko. 2. díl, Dějiny a kultura ruské emigrace 1917–1991. Brno 1994.

Ruská středověká literatura. Od křtu Vladimíra Velikého po Dmitrije Donského. Výbor textů 11.–14. století. Červený Kostelec 2013. (Případně starší vydání: Písemnictví ruského středověku: od křtu Vladimíra Velikého po Dmitrije Donského: výbor textů 11.–14. stol. Praha 1989.)

SAVICKÝ, I.: Osudová setkání. Češi v Rusku a Rusové v Čechách. 1914–1938. Praha 1999. STANZEL, F. K.: Teorie vyprávění. Praha 1988.

SVATOŇ, V.: Z druhého břehu. Studie a eseje o ruské literatuře. Praha 2002.

ŠKLOVSKIJ, V.: Teorie prózy. Praha 2003.

ŠPIDLÍK, T.: Ruská idea: jiný pohled na člověka. Velehrad-Roma 1996.

TÉRA, M.: Perun. Bůh hromovládce. Červený Kostelec 2009.

TOMAN, J.: Příběh jednoho moderního projektu. Pražský lingvistický kroužek, 1926–1948. Praha 2011.

TYŇANOV, J.: Literární fakt. Praha 1988.

Velký inkvizitor. Nad textem F. M. Dostojevského. Velehrad 2000.

ULBRECHTOVÁ, H.: Ruská poezie druhé poloviny 20. století. Úvahy o teorii, literární historii a filozofii. Praha 2009.

VYDRA, Z.: Život za cara? Krajní pravice v předrevolučním Rusku. Červený Kostelec 2010. VYGOTSKIJ, L. S.: Psychologie umění. Praha 1981.

VYKOUKAL, Jiří – LITERA, B. – TEJCHMAN, M.: Východ. Vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944–1989. Praha 2000.

WELLEK, R. – WARREN, A.: Teorie literatury. Olomouc 1996.

WELSCH, W.: Postmoderna. Pluralita jako etická a politická hodnota. Praha 1993. ZADRAŽILOVÁ, M.: Ruská literatura přelomu 19. a 20. století. Praha 1995.

LITERATURA V RUŠTINĚ

ДОБРЕНКО, Е. – ТИХАНОВА, Г. (ed.): История русской литературной критики: советская и постсоветская эпохи. Москва 2011.

Дом в изгнании. Очерки о русской эмиграции в Чехословакии 1918–1945. Praha 2008.

ЗЕНЬКОВСКИЙ, В. В.: История русской философии. Ленинград 1991

История русской литературы. XX век. Серебрянный век. Москва 1995.

КРУСАНОВ, А. В.: Русский авангард 1907–1932: исторический обзор: в 3 т. Москва 2010. КУСКОВ, В. В.: История древнерусской литературы. Москва 2002.

- ЛЕЙДЕРМАН, Н. – ЛИПОВЕЦКИЙ, М.: Современная русская литература: в 2 т. Москва 2003.
- ЛИПОВЕЦКИЙ, М.: Русский постмодернизм. Очерки исторической поэтики. Екатеринбург 1997.
- ЛОТМАН, Ю. М.: История и типология русской культуры. Санкт-Петербург 2002.
- МИНЦ, З. Г.: Поэтика русского символизма. Санкт-Петербург 2004.
- НИКОЛАЕВ, П. А. (ed.): Русские писатели XX века: биографический словарь. Москва 2000. Русская литература рубежа веков. 2 т. Москва 2000.
- Славянофильство: pro et contra. Санкт-Петербург 2006.
- СЕРАПИОНОВА, Е. П.: Карел Крамарж и Россия. 1890–1937 гг. Москва 2006.
- СКАТОВ, Н. Н. (ed.): Русская литература XX века: прозаики, поэты, драматурги: биобиблиографический словарь: в 3 т. Москва 2005.
- «Скит». Прага 1922–1940. Антология. Биографии. Документы. Москва – Praha 2006.
- СТРУВЕ, Г. (ред.): Русская литература в изгнании. Краткий биографический словарь русского Зарубежья. Paris – Москва 1996.
- ТОМАШЕВСКИЙ, Б. В.: Теория литературы. Поэтика. Москва 1996.
- ХАНЗЕН-ЛЕВЕ, О. А.: Русский формализм. Методологическая реконструкция развития на основе принципа остранения. Москва 2001.
- ЩУКИН, В. Г.: Русское западничество: генезис – сущность – историческая роль. Łódź 2001.

LITERATURA V DALŠÍCH JAZYCÍCH

- BILLINGTON, J. H. The Icon and the Axe. An Interpretative History of Russian Culture. New York 1968.
- BROWN, E. J.: Russian Literature Since the Revolution. Cambridge, Massachusetts, 1982.
- ERLICH, V.: Modernism and revolution. Russian literature in transition. Cambridge, Massachusetts, 1994.
- GROYS, B.: Die Erfindung Russland. München 2003.
- GROYS, B.: Gesamtkunstwerk STALIN. Die gespaltene Kultur in der Sowjetunion. München – Wien 1988.
- HAMBURG, G. M. – POOLE, R. A. (eds.): A History of Russian Philosophy. 1830–1930. Faith, Reason, and the Defense of Human Dignity. Cambridge 2010.
- KASPER, K.-H.: Russische Prosa im 20. Jahrhundert. Eine Literaturgeschichte in Einzelporträts. 1914–1934. München 1994
- LAUER, R.: Geschichte der russischen Literatur: von 1700 bis zur Gegenwart. München 2000. PIPES, R. (ed.): The Russian Intelligentsia. New York 1970.

UFFELMANN, D.: Die russische Kulturosophie. Logik und Axiologie der Argumentation. Frankfurt am Main 1999.

ZELINSKY, B.: Der russische Roman. Köln 2007

Seznam doporučené studijní literatury je pouze orientační. Uchazeč má možnost si vybrat publikace podle svého odborného zájmu.